

Årets gang i
Morgenfruen
2015/16

Festerne

Rytme er vigtigt for det lille barn. Det elsker gentagelsen i legen, i dagens og ugens forløb og i årstidernes vekslen – de samme små og store ritualer igen og igen.

Fra tidernes morgen har årstidernes skiften været markeret gennem store eller små ritualer, og både voksne og børn lever i et samspil med naturens (årstidernes) foranderlighed. Når vi hertil føjer nogle af vort lands kulturtraditioner, så bliver det muligt at bruge årstidsforløbet som pædagogisk redskab for at opnå noget, der sætter sig som blivende, positive spor hos børnene. Især i et land som vores, hvor de fire årstiders skiften så tydeligt mærkes.

Enhver årstidsfest har to sider. Den ene er det, vi faktisk gør sammen med børnene – næsten altid iklædt fortællingens eller handlingens billede, meget konkret og uden forklaring. Den anden side er så den voksne indsigt, der rummer en dybere forståelse for værdier og for baggrunden for årstidsfesterne.

I Waldorfbørnehaven bestræber vi os på, at de ritualer, lege og fester, vi sammen fejrer, altid har baggrund i en dybere (voksen) forståelse, dels for livet og mennesker i almindelighed, men i særdeleshed for børnenes udvikling.

Høstfest

Vil I vide – hvordan bonden sin havre han sår? Hvordan han høster og kører høstlæsset hjem, hvordan han tærsker, maler, bager? Se, sådan gør bonden, og børnene efterligner alle de bevægelser, der hører til høsttiden, når de tærsker, maler og bager deres eget brød. Børnehaven besøger måske landmanden, ser dyrene, markerne, kornet og bondemanden selv. På selve dagen for høstfesten i børnehaven er alle klædt ud som bondemænd og ditto koner. Der spiser man det bagte brød, de medbragte frugter – og der danses og synges til høstbal. Og i ugerne forinden er der en lang forberedelsestid med fortællinger, sange og gøremål, der har med høsttiden at gøre. De voksne gør undervejs selv alting med, for det er et fælles årstids-arbejde.

Skt. Mikaelstfest

Ridder Georg skal frelse den stakkels prinsesse, der er taget til fange af den frygtelige, ildsprudende drage. Hans sværd smedes, og Sankt Mikael skænker både ham og sværdets jern styrke og kraft til at overvinde det onde i dragens skikkelse. I vort land hedder den 29. september "Mikkelsdag". Den er mindelser fra en tid, da man oplevede nødvendigheden af at skulle såvel overvinde onde kræfter i sig selv som udstå efterårets hendøen af lysets tid med løvfald, efterårs- og vintermørke. Ifølge legenden giver St. Michael os det styrkende element og hjælpen hertil. Så børnene bliver klædt som mikaelsriddere den dag – de har i tiden inden da hver især fremstillet et lille sværd.

På St Mikaelstfest fortælles og synges der om, hvorledes Ridder Georg med St. Mikael's hjælp overvinder dragen og frelser prinsessen. Men man må også styrke sig ved at spise mikaelsbrød, og så har pædagogerne lavet et 'krystalbjerg', smykket med krystaller og sten klare og skarpe som sværdet (tankens klarhed, ordets magt og menneskets indre våben), og der ser vi sammen 'lyset i mørket'.

Lanternefest

Lanterne, Lanterne – sol og måne og stjerne – skin nu højt mit lys, skin nu højt min lille lanterne. 11. november er st. Martins dag. Men ham hører vi måske ikke så meget om i børnehaven. Her handler det mere om at markere, hvorledes sommerens lys og varme nu er trængt ind i jorden i roerne, rodfrugterne og de mange frø, der nu skal ligge vinteren over. De gemmer på sommerens sol, måne og stjerner.

Derfor handler Lanternefesten om Morten (Martin). Han er vægter (børnehavens vogter), og kommer forbi med en sæk fyldt med kager formet som sol måne og stjerner.

Børnene har i tiden inden da hjulpet til med at fremstille lanterner af papir i strålende farver, hvor lyset kommer ud gennem åbninger formet som sol, måne og stjerner. Fortællinger og et lille spil giver billederne til vinterens aktivitet i dét mørke, som dog er fyldt med liv.

Så vandrer vi rundt i mørket, hver med sin lysende lanterne, og forældrene er med. Til sidst danner vi en rundkreds – og venter på Morten. Der synges rigtig højt: "Morten, Morten, Morten er så from en mand ..."

Og så opdager vi sækken med kager – Morten Vægter har været her med kager til os

Jule- og Helligtrekongerspil

Som en levende fortælling spiller vi før jul et lille krybbespil og efter jul et Helligtrekonger spil med børnene i de forskellige roller. Gennem nogle uger spiller vi det hver eneste dag, hvor børnene agerer snart Josef, snart Maria, hyrderne, englen eller de tre konger. Det er små syngespil, som skaber den inderlige stemning, der hører julen til.. Forældrene inviteres til at komme den sidste dag før jul for at overvære spillet. Således bringes de små sange med hjem – sammen med billederne og ordene fra spillene.

Fastelavn

Fastelavn er oprindeligt en tid, hvor man gennem faste skulle renses før mødet (i påskehøjtid) med sin guddom. Man skaffede sig af med det vilde dyr i brystet (katten) gennem selvtugt og ransagelse og beredte sit legeme gennem fasten. Denne fest har jo ændret indhold helt radikalt, og vi kan klæde os ud og vise, hvem vi også tør være... så vi trækker katten af åen, som man siger.

Denne dag vil børnehaven således være befolket af nisser, prinsesser, prinser, snemænd, riddere, sommerfugle, feer og mange forskellige dyr – men altid uden maske. Børnenes tryghed hænger sammen med genkendelsen, ikke det skjulte.

Påskefest

Børnene oplever ved påsketid alle de spirende forårskræfter i naturen og de opgangskræfter, som ledsager lysets komme og tilsynekomsten af forårets blomsterflor. Livets begyndelse og bekræftelse symboliseres ofte ved et æg. I gamle nordiske mytologier er haren forbundet med frugtbarhed, og i Indiske legender forbindes haren også med månen. Gennem en fortælling om Haren, der bygger en rede, i hvilken hønen lægger æg, skildres påskens livsbekræftelse: Foråret, der står op fra den kolde og mørke vintermuld. Så børnene hører fortællinger om påskeharen, de bygger reder udenfor - og se, næste morgen er reden fyldt med farvede æg, således som solen påskemorgen står op og fylder naturen med prægtige farver.

Der synges: "Der har været en lille påskehare og den har lagt et æg. Men jeg ved ikke, hvor den har lagt det – for den har ikke sagt det"

Majstangen

I Maj måned fejrer vi løvspring. Nyudsprungne, helt lysegrønne bøgegrene bindes i krans på den høje majstang, der er dekoreret med rød-hvide bånd. Vi danser - forældre, pædagoger og børn - omkring majstangen

Pinsefest

Pinsen er i virkeligheden en fest for den enkelte, der finder sin vej til ånden (Helligånden i den kristne tro). Det er en fremtidsvision, som ikke skænkes os af naturen, men må skabes af den enkelte ud fra en indre forståelse.

Pinsen fejres ofte med hvide, rene farver. Der kan være pinsefugle, der flyver og væver sig rundt i solens opadgående lys, og der kan være dans og bevægelse. Børnene får en fortælling, som handler om, hvorledes gavmildhed og offerkraft hjælper nogen videre og også bærer en løn i sig selv. Det kunne for eksempel være "Stjernerne" fra Grimms Eventyr.

Sommerfest

Som afslutning på året fejrer vi sommerfesten. Det sker som regel den sidste dag, hvor alle børn endnu er samlet inden sommerferien. Der er noget godt at spise - vi har sammen bagt det - og forældrene kommer til stede. Inden da har vi været en tur i naturen, og vi plukker måske nogle vilde blomster.

Der er blomster overalt - især roser, og vi fortæller eventyret om Tornerose.